

Volvoa, pesäpalloa ja pontikkaa
– 60-ja 70-lukujen Ruotsin-muuttoaallosta kertova
näytelmä kesäteatterissa Suomessa

KULTTUURI 2-3

SKOGÅS
BIBLIOTEK

RUOTSIN SUOMALAINEN

Grundad
Perustettu 1964

Nro 17 • TORSTAI 24.4.2025 • www.ruotsinsuomalainen.com • 08-18 02 67 • pren.rspress@telia.com

URHEILU

**Puolustaja keski-
kentälle –
Anni Miettunen
loisti uudessa
roolissa**

URHEILU 1

KULTTUURI

**Unilintu, Uunilintu –
Leenamajja Forsberg
Johannesson julkaisi
esikoisromaanin**

KULTTUURI 1

BORÅS

**Göteborgilaiset
vierailulla Boråsin
Monitoimitalolla**

SIVUT 8-9

KOJA KESKINEN

**”Kääntäjän työssä jokainen
teos vie uuteen maailmaan”
– haastattelussa palkittu
kääntäjä Paulina Immonen**

SIVUT 6-7

**Ruotsinsuomalainen kulttuurikevät
parhaimmillaan**

SIVU 2

A Postidning
Ej retur

Aloitteleva kääntäjä Paulina Immonen palkittiin Tarja Roinila "Kääntäjän työssä jokainen te

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto SKTL jakoi seitsemän Tarja Roinila-stipendiä aloitteleville kääntäjille ja tulkeille liiton 70-vuotisjuhlassa Helsingissä lauantaina 12. huhtikuuta. Tarja Roinila (1964–2020) tunnettiin lahjakkaana ja monipuolisena käännös- ja tulkkausalan ammattilaisena, esseistinä, opettajana ja avulijana kollegana.

Nyt toista kertaa haussa ollut Tarja Roinila -stipendi kunnioittaa Roinilan muistoa auttamalla alalla alle kolme vuotta toimineita pääsemään alkuun kääntäjänä ja tulkkeina tai avaamaan urallaan uusia ovia kääntämisen ja tulkkaamisen monimuotoiseen maailmaan. Tarja Roinila -stipendit rahoitetaan SKTL:n Kapiostosta saamin tekijänoikeuskorvauksin.

SKTL kertoo, että stipendihakemuksia tuli tällä kertaa kaikkiaan 16 kappaletta.

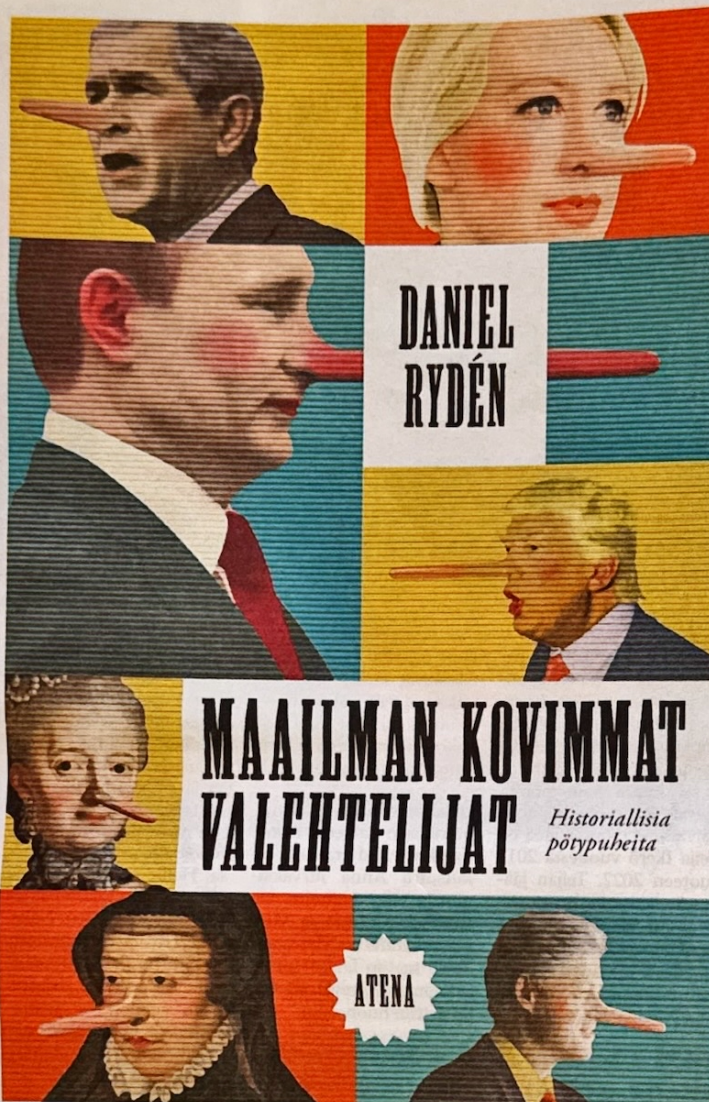
Hakemuksia tuli ilahduttavan paljon, ja niinpä halusimmekin jakaa tukea mieluummin useammalle kuin harvalle. Yksittäiset tukisummat eivät ole kovin suuria, mutta toivotavasti auttavat uran alkua murrosvaiheessa olevia kääntäjiä ja tulkkeja heidän suunnatessaan kohti uusia, innostavia haasteita, toteaa stipendilautakunnan puheenjohtajana toiminut Esa Penttilä.

Rahan lisäksi stipendinsaaajille jaettiin Tarja Roinilan viisauden murusia Roinilan postuumisti julkais-
tun teoksen "Samat sanat - Kirjoituksia kääntäjän elämästä" muodossa.

Vuoden 2025 stipendinsaa-
jia olivat suomalaiset Pyry Aarnio, Rimma Erkko, Ingeborg Eunmann, Satu Hannula, Aku Piipponen ja Timo Tuimala, sekä toisen polven ruotsinsuomalainen Paulina Immonen. Taiteilijana ja kirjallisuuden kääntäjänä toimiva Immonen kertoo tien kääntäjäksi olleen pitkä.

Olen opiskellut kauan, historiaa, taidehistoriaa, filosofiaa ja tietenkin kieliä. Kääntämisen on minulle luonteva tapa yhdistää elämäntekemystä ja luovuutta sekä tätä pitkä opintietä, Immonen kertoo.

Vuonna 2023 Immonen osallistui Suomen kirjallisuus-

Paulina Immonsen suomennot Daniel Rydénin viihdyttävästä tietokirjasta ilmestyy Suomessa kesäkuussa.

den vientikeskus FILL:n aloitteleville kirjallisuuden kääntäjille suunnattuun mentorointiohjelmaan, jossa hänen ohjaajanaan toimi kokenut ruotsintaja Mattias Huss.

Ohjelma antoi arvokkaita eväitä käännösuralle, joka on sittemmin ottanut yllättävänkin kaksisuuntaisen muodon, Immonen kertoo.

Immoselta on pian ilmestymässä sekä ensimmäinen suomennot että ensimmäinen ruotsinnot.

Immonsen ensimmäinen ruotsinnot, Räkna tyst till tio, ilmestyy keuhällä 2026. Käännös perustuu Laura Lähtenmäen lasten- ja nuortenromaanin Laske salaa kymmeneen (WSOY, 2023).

Lähtenmäen teos oli kielellisesti rikas ja siinä oli hienoja luontokuvauksia. Se välitti hienosti sellai-

sen puhkeavan kesän tunnelman ja nuoren ihmisen kasvun. Sitä voin suositella luettavaksi suomeksi tai ensi keväänä ruotsiksi, Immonen sanoo.

Immonen oli ajatellut suuntautuvansa käännöstyönsä nimenomaan ruotsintamiseen, johon myös mentorointiohjelma tähtäsi. Laura Lähtenmäen teoksen ruotsintamisen myötä Immonen pääsi kuitenkin yhteyksiin suomalaisten kustantajien kanssa ja sai yllättäen suomentamistarjouksen.

On puhuttu, että ruotsintajista on pulaa, mutta se ei ehkä olekaan ihan niin, koska ei niitä töitä ole sillä tavalla tarjottu. Kun sitten sain suomentamistarjouksen, sain, että olen suomentamistakin harkinnut, mutta en arvanut, että sille olisi tarvetta. Ajattelin, että niitä suo-

mentajia riittää, ja että he ovat varmaan pätevämpiä kuin meikälinen. Mutta kun kerroin, että olen historiioitsija, minulle tarjottiin Daniel Rydénin kevyehköä historiallista tietokirjaa, ja se sopi täydellisesti ensimmäiseksi suomentukseksi, Immonen kertoo.

Daniel Rydénin viihdyttävä ja historiallinen tietokirja, Maailman kovimmat valehtelijat, ilmestyy Suomessa kesäkuussa 2025.

Kirja esittelee kiehtovia huijauksia ja valehtelijoita historian varrelta. Rydén kirjoittaa tarkasti ja lähteisiin nojaten, mutta säilyttää samalla kevyen ja viihdyttävän tyylin. Käännöksessä oli tärkeää säilyttää tuo tasapaino, tietosisällön oltaava tarkka, mutta kieliasun sulava. Kirjassa on kuninkaita, keksijöitä ja tieteellisiä ko-

keita. Siinä käsitellään paljon myös ruotsalaista yhteiskuntaa ja kulttuurihistoriaa. Se oli kyllä todella kiva kirja kääntää, Immonen sanoo.

Tukholmassa syntyneen ja kasvaneen Immonsen molemmat vanhemmat ovat Suomesta ja kotona puhuttiin myös suomea. Lapsena Immonen vietti kesäisin paljon aikaa maaseudulla suulaistensa luona Suomen Alavudella ja myös kaveripiirissä puhuttiin suomea. Immonen kävi alajakeskiasteen suomalaisella luokalla Tukholman Katarina Norra skolanissa ja yläasteen osittain suomeksi Akallaskolanissa. Lukion ja muut opinnot hän on käynyt ruotsiksi. Immonsen vahvempi kieli on kuitenkin ruotsi, eikä esimerkiksi sisarusten suomen kielen taito ole yhtä hyvällä tasolla.

Immonen uskoo, että kielitaidon kehittämisessä kesteistä onkin ollut oma intohimo ja kiinnostus kielten vahvistamiseen ja sen käyttämiseen.

Ehkä olen myös hakeutunut nuorempaan selaisiin työpaikkoihin, joissa suomen kieltä on saatavilla. Pari lyhyempää suomen kielen kurssin olen yliopistolla myös käynyt. Mutta paljon on varmaan siitä kiinni, että olen ahkerasti luenut suomeksi ja käyttänyt suomen kieltä arjessa, Immonen pohtii.

Kaikesta huolimatta Immonen kärsi aiemmin kielitaitonsa suhteen huijarisyndroomasta.

Olen asettanut vaatimukset korkealle ja ajatellut, etten ole tarpeeksi hyvä. Olen tavoitellut sitä täydellisyyttä. Nyt koen, että tärkeintä on halu ymmärtää ja välittää. Olen tällä hetkellä sisäistänyt, että olen riittävän hyvä molemmissa kielissä, suomessa ja ruotsissa. Täydellisyyttä ei ole, eikä tarvitsekaan olla, ja teksti syntyy yhteistyössä. On uskallettava näyttää niitä keskeneräisiä tekstejä muille. Samalla oppii koko ajan kollegoiltaan ja lukijoiltaan siitä, miten voi kehittää kääntämisen taitoaan. Olen hyväksynyt sen, että olen kahden kulttuurin ihminen ja toimin mielelläni sillanrakentajana siinä välissä, Immonen sanoo.

Matkalla kääntäjäksi tärkeässä roolissa ovat olleet myös kannustavat ihmiset ympärillä.

Ruotsissa syntyneenä ja kasvaneena ei ollut pävanselvää, että käännöstyö olisi se minun juttuni. En oikein uskonut, että osaan suomen kieltä tarpeeksi hyvin. Mutta on ollut onni kohdata ihmisiä, jotka ovat kannustaneet ja usko-
neet minuun ehkä silloinkin, kun itse vielä epäo-
Eniten Tukholman yliopiston suomen kielen ja kirjallisuuden lehtori Outi Oja näki kykyni ja antoi palautetta, että sinusta tulisi loistava kääntäjä, Immonen kertoo.

Myös ammattiyhteisön tarjoamalla tuella on ollut Immoselle suuri merkitys. On ollut tosi tärkeää, että pääsin FILL:n mentorointiohjelmaan ja sain ohjausta sekä käydä FILL:n tarjoamia kursseja. FILLillä on myös sellainen Fellowship-ohjelma, johon aloittelevat kääntäjät kutsutaan. Ammatilliseen kieliyhteisöön mukaan pääsemisen ja sen tarjoama tuki ja kannustus on ollut erittäin tärkeää sekä avannut ovia, Immonen kiittelee.

Lisäksi juuri myönnetty Tarja Roinila-stipendi antoi kääntäjänuransa alussa olevalle Immoselle kannustusta ja luottamusta omaan tekemiseen.

Tämä stipendi antoi sellaisen tunteen, että joo, kyllä kannattaa jatkaa, ja että myös tällä tiellä on merkitystä, Immonen sanoo.

Ensimmäisen suomennotoksen myötä saatu palaute kustantamolta on osaltaan tuonut lisää varmuutta.

Olin tietenkin vähän huolissani, että mitä kustannustoimittaja sanoo työstä jäljellä, mutta olen valtavan iloinen ja huojuunut, kun sain hyvää palautetta häneltä. Hän kirjoitti, että käännökseni on mukavan luontevaa kieltä ja että asiantuntemukseni näkyy erityisesti Ruotsiin liittyvissä asioissa, Immonen kertoo.

Tietenkin välillä oli vähän sellaista ruotsalaista sanajärjestystä ja muuta, mitä on saanut sitten hioa. Ainan kääntäjän suorakään-
nöksiä, joita pitää korjaila. Haastavinta työssä on se, että on samalla seurattava hirveän tarkasti alku-

-stipendillä os vie uuteen maailmaan"

peräistä tekstiä, ja samalla kotoutettava teksti kohde-kulttuuriin ja kieleen. Siinä vaaditaan luovuutta, kieli-korvaa ja kokemusta. Vä-lillä omalle tekstilleen tu-lee myös sokeaksi ja saat-taa vaikkapa käyttää jota-kin tiettyä sanaa paljon. Mutta kustannustoimit-tajat ovat olemassa juu-ri siksi; on ihanaa saada ammattilaisen tukea, kun omat rahkeet eivät riitä. Nautin siitä, että saan oi-kein hioa tekstiä. Ja sitten-hän sitä käännöstyötä täy-tyy vain tehdä, jotta oppi-si paremmaksi, Immonen pohtii.

Immonen huomauttaa, että Rydénin kirjan kääntämi-sen aikana haasteena oli myös se, ettei suomenkie-lisiä lähdekirjoja löytynyt Ruotsista.

– Minun olisi pitänyt matkustaa Suomeen niit-tä tutkiakseni, nyt onnek-si kustannustoimittaja te-kee sen. Huomasin myös, että monet täältä löyty-vät kirjat olivat "vanhentuneet", ja niistä on ilmes-tynyt uudempiakin suo-mennoksia. Olisi tärkeää, että meillä olisi täällä päi-vitetty versiot edes esi-merkiksi klassikkoteok-sista, jotta suomen kie-lemme ei vanhentuisi, Im-monen sanoo.

Immonen kertoo, että kää-n-täjän uran alkuvaihe vaatii aina kärsivällisyyttä.

– Käännösuran alku on epävarmaa ja työtä täy-tyy tehdä pitkään, ennen kuin saa tuloksia tai edes saa varsinaisia töitä. Siinä vaiheessa, kun on jo pi-dempään kääntänyt ja al-kaa olla meriittejä, käännöstarjouksia alkaa tulla enemmän. Mutta alussa-han kääntäjällä ei ole vie-lä mitään näyttöä. Siksi on mahtavaa, kun joku antaa mahdollisuuden, Immo-nen sanoo.

KUVA: IDA KULHUA

Hän toivookin, että en-simmäisten käännösteos-ten julkaisu poikisi tule-vaaisuudessa lisää työtarjo-uksia.

Immosen mukaan kääntäjän työssä parasta on se, että jokainen käännettävä teos vie uuteen maailmaan.

– Siinä saa jatkuvasti oppia uutta, ja se sopii mi-nulle, koska olen tällainen ikuinen opiskelija ja kiin-nostunut monista asiois-ta. Kääntäjä ei koskaan ole "valmis". Työ vaatii ute-liaisuutta ja tarkkuutta, ja juuri siksi se sopii minul-le niin hyvin. Olen nyt tosi onnellinen, että saan teh-dä tätä työtä rakastamie-ni kielen parissa ja nautin siitä todella paljon, Immo-nen sanoo.

Käännösten viimeiste-lyn ohella kuvataiteilijana työskentelevällä Immosel-la riittää muitakin projek-teja. Olen usein ajatellut, että pitäisikö vain panos-taa yhteen asiaan, mutta se ei vain onnistu. Sanat ja kuvat kulkevat niin kä-sikädessä minussa. Yrityk-seni logossa on pensseli ja kirja, ja ne kuvaavat sitä, mitä teen. Nyt minulla on työn alla myös oma runo-teos ja ajattelen, että siinä nämä sanat ja kuvat pää-sevät yhdessä telmimään. Haluan kirjoittaa sen suo-meksi ja seuraava tavoit-teeni onkin löytää kustan-tamo Suomesta, Immo-nen kertoo.

IDA KULHUA

Paulina Immosen kotisivuil-ta www.immonenkonst.se löytyy ajankohtaista tietoa meneillään olevista kuva-taide- ja kirjallisuusprojek-teista.

Immosta inspiroivat ihmiset – heidän ilmaisunsa, läsnäolonsa ja puheensa. – Taiteilijana otan vaikutteita rakkaudella, haluan tallentaa asioita, jotta ne eivät katoaisi. Kuvia, sanoja, hetkiä, tarinoita – jaettavaksi muille, Immonen sanoo.

Sukututkimus avautuu yhä useammalle

Tekoälyn avulla sukututkimuksesta tulee demo-kraattisempaa, pohtii su-kututkimuskouluttaja Ju-ha Vuorela.

– Sukuhistoriasta kiin-nostuneen ei tarvit-se enää välttämättä osa-ta lukea vanhoja käsialo-ja, vaan siihen pystyy ku-ka vain. Yhä useammal-

la on mahdollisuus pe-rehtyä esivanhempiensa tarinoihin. Tutkijat puo-lestaan voivat analysoida suuria aineistomääriä tehokkaammin.

Vuorela kuitenkin muistuttaa, että vastuu tutkimuksen lopputulok-sesta on aina ihmisellä.

–Lisäksi mitä van-

hempiin dokumenttei-hin mennään, ei enää riit-pelkkä litterointi ja suo-mentaminen. Pitäisi ym-märtää myös tekstin asia-sisältö.

Suomen Kansallisar-kisto on muiden pohjois-maisten kansallisarkisto-jen kanssa karkijoukoissa asiakirjojen käytettävyy-

den parantamisessa, ar-vioi yksikönpäällikkö Ilk-ka Jokipii. Pohjoismaat tekevät myös tiivistä yhti-teistyötä.

–Ruotsin kanssa meil-lä on yhteinen historia, joten jaamme aineistoa muun muassa käsialan-tunnistuksesta.

Suomessa väestöaineis-

tot palvelevat erinomai-sesti sukututkijoita ja tie-teellistä tutkimusta. Esi-merkiksi Ruotsin vallan aikaiset kirkonkirjat kuu-luvat Euroopan vanhim-piin väestökirjoihin.

Kirkonkirjoja ja muita historiallisia lähteitä voi hakea Kansallisarkiston Astia-palvelun ja Kar-

jala-tietokannan lisäk-si muun muassa Digiha-kemisto.net-palvelusta, Suomen Sukututkimus-seuran HisKi-hakuohjel-masta ja Suomen Suku-historiallisen Yhdistyk-sen Digiarkistosta.